

פרשת וירא

וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו (יח, ב)

כתוב ברש"י: והנה שלשה אנשים - אחד לבשר את שרה, ואחד להפך את סדום, ואחד לרפאות את אברהם, שאין מלאך אחד עושה שתי שליחיות. ורפאל שרפא את אברהם הלך משם להציל את לוט, הוא שנאמר "ויהי כהוציאם אתם החוצה ויאמר המלט על נפשך", למדת שהאחד היה מציל.

ידועה השאלה: -אם אין מלאך אחד עושה שתי שליחיות, איך זה שהמלאך רפאל הגיע כדי לרפא את אברהם, ואחר כך הלך להציל את לוט? והתשובה גם היא ידועה, ש'רפואה והצלה חד הוא', שתיהן נחשבות שליחות אחת.

יש גם מי שמתרץ, שאם לוט לא היה נצל מתוך ההפיכה, לא היה אברהם מבריא, מרוב עגמת נפשו.

אך יש לברר מדוע היה צורך 'להדחק', ולשלוח מלאך אחד לשתי השליחיות הדומות הללו? האם יש מחסור במלאכים בשמים וקשה היה לשלוח מלאך נוסף, שיתמקד רק בהצלת לוט?

ה'חפץ חיים' עונה על שאלה זו. ונקדים לפרושו מעשה שארע במציאות:

רבי שלמה קלוגר זצ"ל הוזמן לברית, אך בעלי הברית התעכבו זמן ממשך, ולא החלו לערך את הברית, למרות שהמוהל כבר היה במקום. כשהתענין לפשר הדבר, נאמר לו כי בחדר הסמוך שוכב אביו של הילד, גוסס ל"ע. בני המשפחה מחכים שימות, כדי לקרוא לרך הנולד על שמו.

אמר רבי שלמה קלוגר - אם זאת הסיבה, יש לערוך את הברית מיד! והוא הסביר: להטריח את המלאך הממונה על הרפואה, שיפיע במיוחד בשביל החולה - כבד ממני, אך כשימולו את הילד, הן יבוא מלאך הברית אל הרך הנמול, אבקש אפוא ממנו באותה שעה, שיסור גם לחדר השני לרפא את החולה.

כדברי רבי שלמה קלוגר, כן היה - שלשה ימים אחר כך כבר הלך החולה על רגליו.

כך, אומר ה"חפץ חיים", גם לענינו: לוט כשלעצמו, לא היה ראוי שישלח מלאך מיוחד מן השמים להצילו, שהרי זהו אותו לוט שהסיע עצמו מקדמונו של עולם, שאמר "אי אפשי באברהם ובאלוקיו", אותו לוט שירד לסדום להיות לחברה לרשעים...

אבל הואיל ומלאך כבר נשלח לרפא את אברהם, הוטל עליו תפקיד נוסף באותו מהלך, להציל אף את לוט, כפי שהתרחש במקרה של אבי-התינוק הגוסס.

מקור: הרב שלמה לוינשטיין שליט"א